

samme Resultat. Jeg har denne Opfattelse af Naturforholdenes og Naturkræfternes Virkning, og den, haaber jeg, vil holde Stik mod alle Indsigelser. — Dernæst vil jeg gjøre en Bemærkning imod det ærede Medlem (G. Koch), som mente, at jeg benyttede det, jeg ikke vidste, til Argumentation. Jeg tror, at det ærede Medlem vilde være kommet til at faae sandere Ord, dersom han havde laaet nøiere Mærke til, hvorledes mine Ord faldt. Jeg sagde nemlig, at jeg ikke vidste fuld Bækked om, hvorledes Sufferfabrikerne i Søverrig have det, men jeg argumenterede ikke fra denne Sætning. Dernæst sagde jeg nemlig: Men jeg veed sikkert — det var netop det, jeg vidste i Modsigelse til det Andet, jeg ikke vidste — at der ikke forlyder Noget om, at de befinde sig i blomstrende Tilstand. Dette tog jeg som Sandsynlighedsbevis for, at en blomstrende Tilstand ikke er tilstede; thi da Uilstanden er saa kort, vilde vi snart faae det at vide, hvis de svenske Sufferfabriker befandt sig i en blomstrende Tilstand. Da vi nu ikke have hørt noget Saadant — og det veed jeg — faa argumenterede jeg derfra, at der ingen Sandsynlighed er for, at det er Tilfældet. Jeg har altsaa ikke argumenteret fra, hvad jeg ikke vidste, men fra, hvad jeg bestemt veed. — Det ærede Medlem udtalte nu, at smaa Roer skulde være de bedste, og han troede, at Dyrkingen af smaa Roer vilde bringe det heldigste Resultat for dem, der vilde dyrke Roerne. Jeg tror imidlertid, at de fleste ville anstrænge sig for at faae saa stor en Mængde, som det er muligt, og faa store Individer, som kan faaes, og dersom de klimatiske Forhold forhindre, at Roen udvikler sig kraftig, saaledes at det bliver en Knold i Sedet for en stor Røe, tror jeg ikke, man kan sige, at de klimatiske Forhold vil foranledige, at vi faae Bantrivninger, men at de i Virkeligheden ere de bedste. Jeg betvivler, at det ærede Medlem vil faae ret mange praktiske Landmænd til at gaa ind paa den Slags Argumentation. — Jeg vil nu rette et Spørgsmaal til det ærede Medlem, og det er dette: Hvorfor kan Sufferroefabrikken i Odense ikke gaa? Det ærede Medlem har omtalt, at denne Fabrik var en Bessignelse for alle Arbejderne i Odense By. Deri ligger — hvad jeg heller ikke betvivler — at der i Reglen er temmelig rigelig Arbeidskraft til Stede, og at det er en Lykke for disse Arbejdere, at der er Arbejde, som de kunne faae fat paa og tjene Noget ved. Deri ligger altsaa, at Fabrikken ikke mangler Arbejdere. Nu sagde dernæst det ærede Medlem, at Fabrikken heller ikke manglede Penge paa Grund af sin Forbindelse med andre Fabrikker, og idag hørte vi det ærede Medlem paa-taa, at Jordbunden og de klimatiske Forhold vare fortrinlige. Men saa kommer jeg til det Spørgsmaal: Naar Arbejderne ere tilstede i rigelig Mængde, naar Penge ikke mangle paa Grund af Forbindelse med andre Fabrikker, og naar de kli-

matiske Betingelser ere til Stede, hvorfor kan Fabrikken i Odense da ikke godt staa paa sine egne Ben og afgive den Prøve, som det blev omtalt, at der skulde anstilles? Det forekommer mig, at disse Forhold ikke ganske uden Grund have lebet mig til at opfatte dette Spørgsmaal. Desuden er det blevet fremhævet angaaende dette Arbejderforhold, at Fabrikens fleste Arbejde faldt paa den Tid, da man ellers havde mindst at bestille, og naar jeg tænker paa Forholdene ved Odense, vil jeg lade denne Sætning staa; men skal jeg vende mig til Landbruget i Almindelighed, er jeg i alt Fald saa meget kjendt med Roedyrkingen, at jeg veed, at dens Pasning ikke falder saa tidlig, som det ærede Medlem for Veile Amts 2die Valgkreds (Th. Nielsen) sagde, nemlig, da Landbrugsarbejderne endnu ikke ere begyndte. Landmanden veed godt, at Roens Pasning rækker hen til midt paa Sommeren, og det kan ikke siges, at Lugningsarbejdet falder paa den ledige Tid. Om Optagningsarbejdet om Efteraaret kan dette derimod til en vis Grad gjælde; thi naar Høsten er forbi, finder først Roens Optagning Sted; men det vigtigste Arbejde, Luggingen om Foraaret og Pasningen om Sommeren, rækker længere ud, end at man kan sige, at Dyrkingen giver Arbejderne Noget at bestille paa den Tid, da de ellers ikke have Noget; der er tværtimod paa den Tid mest at bestille. — Jeg vil nu fremsætte en Betragtning angaaende Sagen, som jeg ikke fremsatte før, og det er den, at jeg ogsaa hører til dem, som tro, at Roedyrkingen er et Gode for det danske Agerbrug, men efter Alt, hvad jeg har kunnet erfare af meget kundige og erfarne Landmænd, ere de fleste af den Mening, at Foderroen vil give et langt bedre og sikkrere Resultat, end Sufferroen. I nogle Henseender kan jeg selv se, at det vil være Tilfældet. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds yttrede, at han ikke med Glæde faae, at der fremstod en Fabrikarbejderbefolkning her i Landet. Jeg antager, at hans Mening var, at, hvis en saadan fremstod i en forholdsvis kort Tid, og maatte ved mere eller mindre kunstige Midler, vilde det være mindre heldigt. Jeg deler denne Betragtning, men nu er det klart, at Dyrkingen af Sufferroer og Anlæget af Sufferfabriker nødvendigvis maa fremkalde en temmelig betydelig og talrig Bestand af Arbejdere paa de Steder, hvor der er en Fabrik. Fabrikerne ville efter min Mening kun kunne anlægges under to Forhold, enten, som Odensefabrikken, udenfor en større By, hvor den kan have en Arbejderbestand, eller ogsaa ude paa Landet, hvor den kan samle et stort Jordareal, hvor den til Dels selv dyrker Roene og samler en stor Arbejderbestand omkring sig, som kommer til Stede netop af Hensyn til Fabrikken. Dyrkingen af Sufferroen vil altsaa med Nødvendighed fremkalde en Fabrikarbejderbefolkning her i Landet i forholdsvis kort Tid, og hvad Følgen vilde blive,